

Kapliczki

Zasób zabytków o charakterze kultowym wzbogaca wyjątkowo duża liczba kapliczek istniejących na terenie Rzeszowa. Ich duża ilość związana jest z większą metryką niektórych dzielnic miasta, w których pobożność indywidualna miała inny charakter niż miejska. Większość z ponad stu zabytkowych rzeszowskich kapliczek była wynikiem prywatnych fundacji najczęściej o cechach wotywnych. Można wśród nich wyszczególnić kilka typów. Kapliczki figuralne - gdzie dominującym akcentem jest rzeźba w otwartej przestrzeni: „domkowe” – o formie kubaturowej (należy je jednak odróżnić od kaplic, w których mogło się zbierać parę, paręnaście osób); słupowe oraz krzyże. Najliczniejszą grupą są kapliczki słupowe, najczęściej dwu-trzykondygnacyjne, mieszczące w swojej strukturze nisze z rzeźbami Matki Boskiej, świętych.

Najefektowniejszymi są kapliczki figuralne z pełnoplastycznymi rzeźbami. Najczęściej umieszczano rzeźbę Matki Boskiej w różnych typach ikonograficznych, a także znaczeniowych. Wartościowe artystycznie obiekty powstawały w kręgu świątyni i ich kolatorów. Do nich zaliczymy kapliczkę z figurą Matki Boskiej Królowej Polski obok budynku Sokoła (K. J. Markowski z Lwowa, 1901 r.), w tym typie także figura przy kościele na Staromieściu (wyk. warsztat Janika 1911 r.); również figura Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej (NMP NP) w otoczeniu plebani słoćnińskiej (wyk. Rusinek z Boguchwały, 1932 r.) czy też w pozostałościach parku siedziby Jędrzejowiczów na Staromieściu (ok. 1904 r.). Rzadziej przedstawiany był Chrystus, np. Serce Jezusa (otoczenie kościoła na Staromieściu, wyk. warsztat Janika, 1911 r.).

Osobną grupą są tzw. „Nepomuki”, kapliczki ze św. Janem Nepomucenem, których przykłady także znajdujemy w Rzeszowie. Dobrym przykładem sztuki kamieniarskiej jest św. Jan usytuowany po wschodniej stronie mostu zamkowego (rzeźba parokrotnie translokowana; wyk. w 1897 roku Jan Czuba z Tarnowa, który miał swój zakład także w Rzeszowie). Rzeźba Nepomucena jest także w otoczeniu kościoła w Przybyszówce (k. XVIII w.) oraz na Pobitnie (ul. Polna 8, 4 ćw. XIX w.). Inną postacią umieszczaną w kapliczkach był św. Antoni Padewski (Staromieście, otoczenie plebani, 1920 r. z fund. Jędrzejowiczów) czy też Jan z Dukli (przed kościołem Bernardynów, 1901 r.).

Kapliczki domkowe

Specyficzną formą tego typu kapliczek jest ta usytuowana przy ul. Staromiejskiej w pobliżu skrzyżowania z ul. Lubelską. Wysoka, murowana, na planie ośmioboku o bogatej dekoracji architektonicznej. Po czterech stronach głębokie wnęki na rzeźby. Wybudowana w 1889 r. Na terenie miasta powstało także kilka utrzymanych w zbliżonej stylistyce kapliczek – wybudowanych na planie prostokąta; o ostrołukowych otworach; przekrytych czteroszczytowi daskami; w niektórych z nich zachowane wyposażenie z drewn. ołtarzykami (Zwięzycza, ul. Jarowa 27, 1882 r.; Biała, ul. Świętojańska nr 89, 1881 r.; Przybyszówka, ul. Dębicka 346, 4. ćw. XIX w.).

Bardzo popularne były kapliczki słupowe, licznie występujące także na terenie Rzeszowa. Były to kapliczki o zróżnicowanej wysokości: - niskie, gdzie powyżej cokołu tworzone nisze na przedstawienie rzeźbę/obraz (Pobitno, ul. Spółdzielcza 6, 1908 r.), - wyższe dwukondygnacyjne - nad cokołem budowano dwa, najczęściej zwięzające się segmenty z niszami (Budziwój, ob. ul. Podleśna nr 1, 1882 r.; Słocina, ul. św. Rocha przed nr 228, kapliczka św. Rocha, 1 ćw. XIX w.; Słocina - ul. św. Rocha 213, ok. k. XIX w.; Staromieście, ul. Robaka i Bałuckiego, 1905 r., o wyłamanych półkuliście naczółkach i dekoracji sztukatorskiej) oraz najwyższe, dominujące nad otoczeniem są kapliczki trzysegmentowe (Staromieście, ul. Lubicz 37, 1846 r. zdobiona wydatnymi gzymsami, pilastrami, opaskami, zwieńczona latarnią z Chrystusem Frasobliwym).

Gminna ewidencja zabytków Miasta Rzeszowa (kapliczki):

l.p.	nazwa kapliczki	umiejscowienie	datowanie
1.	Kapliczka zw. Mikołajek	ul. Bałuckiego	1905 r.
2.	Kapliczka Najświętszej Marii Panny	ul. Bałuckiego 17	1907 r.
3.	Kapliczka	ul. Beskidzka 16	2 poł. XIX w.
4.	Kapliczka	ul. Beskidzka 126	3 ćw. XIX w.
5.	Kapliczka Najświętszej Marii Panny	ul. Borowa 33	1957 r.
6.	Kapliczka Najświętszej Marii Panny	ul. Borowa	1920 r.
7.	Krzyż	ul. Budziwojska	I. 30-te XX w.
8.	Pomnik Grunwaldu	ul. Budziwojska/Jana Pawła II	1910 r.
9.	Kapliczka św. Jana Nepomucena	ul. Budziwojska 151	1 poł. XIX w.
10.	Kapliczka	ul. Budziwojska/Podleśna	1882 r.
11.	Krzyż Grunwaldu	ul. Dębicka 160	1920 r. I. 40-te XX w.

10.	Kapliczka przy ul. Dębickiej	ul. Dębicka 346	4 ćw. XIX w.
11.	Kapliczka Księdza Stojalowskiego	ul. Dębicka 428	1901 r., 1912 r.
12.	Kapliczka przy ul. Dębickiej	ul. Dębicka 518	1870 r.
13.	Kapliczka św. Antoniego przy ul. Dębickiej	ul. Dębicka 626	pocz. XX w.
14.	Kapliczka Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej	ul. Dunikowskiego 5	ok. 1980 r.
15.	Kapliczka Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej	ul. Jałowego 17a	pocz. XX w.
16.	Kapliczka	ul. Jarowa 27	1882 r.
17.	Kapliczka Serca Pana Jezusa i Matki Bożej z Lourdes	ul. Kalinowa 10	1843 r.
18.	Kapliczka	ul. Karkonoska 10	1 ćw. XX w.
19.	Krzyż	ul. Kiepurzy 3	2 poł. XX w.
20.	Kapliczka Matki Bożej Częstochowskiej	ul. Klonowa u zbiegu z Ujejskiego	ok. 1935 r.
21.	Kapliczka Matki Bożej	ul. Konfederatów Barskich/al. Żołnierzy I Armii Wojska Polskiego 5/3	I poł. XIX w. (przed 1841 r.)
22.	Krzyż	ul. Konfederatów Barskich 50	1948 r.; w miejscu poprzedniego z 1863 r.
23.	Figura św. Jana Nepomucena	ul. Kopisto/Podwislocze	1897 r.
24.	Kapliczka Najświętszej Marii Panny	ul. Krakowska 18	1947 r.
25.	Krzyż	ul. Krakowska	1935 r.
26.	Kapliczka	ul. Krakowska 78	IV ćw. XIX w.
27.	Kapliczka	ul. Krakowska	1999 r.
28.	Kapliczka Najświętszej Marii Panny z La Salette	ul. Krakowska obok nr 225	1953 r.
29.	Kapliczka Matki Boskiej Królowej Polski	ul. Kwiatkowskiego 55c	1928 r.
30.	Kapliczka Najświętszego Serca Pana Jezusa i Matki Bożej	ul. Lubelska 26	1879 r.
31.	Kapliczka Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej	ul. Lubelska przy granicy z Trzebowniskiem	2 poł. XIX w.
32.	Kapliczka	ul. Lubicz 37	1846 r.
33.	Krzyż	ul. Lwowska 51	
34.	Kapliczka	ul. Lwowska 79a	1938 r. lub 1939 r.
35.	Kapliczka „koło młyna”	ul. Lwowska 102	1896, odbudowana VI-VIII 2000 r.

36.	Kapliczka Matki Boskiej Różańcowej	ul. Mielecka 10	1948 r.
37.	Kapliczka	ul. Miła 15	ok. 1950 r.
38.	Kapliczka Najświętszego Serca Pana Jezusa	ul. Miła 31	XIX/XX w.
39.	Kapliczka słupowa	ul. Morawskiego Szczęsnego 9	1949 r., remont w 2001 r.
40.	Kapliczka Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej spod koszar	ul. Morgowa/Polna	1904 r.; przeniesiona w 1972 r.
41.	Krzyż	Na Skąły	I. 50. XX w.; przeniesiony na obecne miejsce przed 1980 r.
42.	Krzyż	Nadbrzeżna/Ogrodowa 2	ok. 1950 r. na miejscu poprzedniego
43.	Kapliczka	ul. Olbrachta 118	1926 r.
44.	Kapliczka	ul. Paderewskiego 79	zapewne koniec XIX lub początek XX w.; szafka lata 60. XX w.(?)
45.	Kapliczka Matki Bożej z Lourdes	ul. Paderewskiego	1912 r.; uszkodzona w latach 80. XX w.; remont w 1999 r.
46.	Kapliczka Matki Boskiej Różańcowej i św. Floriana	ul. Partyzantów 14	1 poł. XIX wieku, na mapie katastralnej z 1849 r. jest zaznaczona
47.	Kapliczka Matki Bożej	ul. Partyzantów 1	poł. XIX w.
48.	Kapliczka	ul. Pisarka 43	1904 r.
49.	Kapliczka	ul. Podkarpacka 2	2 poł. XIX w.
50.	Kapliczka	ul. Podkarpacka 7	poł. XIX w.
51.	Kapliczka	ul. Podkarpacka 100	k. XIX w.
52.	Kapliczka	ul. Pogwizdowska 51	k. XIX w. 1161
53.	Kapliczka	ul. Pogwizdowska 216	3 ćw. XIX w.
54.	Kapliczka Najświętszej Marii Panny Niepokalanie Poczętej	ul. Polna 1	1906 r.; około 1930 r.
55.	Kapliczka św. Jana Nepomucena	ul. Polna/Morgowa 8	zapewne I. 1870-80
56.	Kapliczka Matki Boskiej Różańcowej „u Łozów”	ul. Powstańców Listopadowych 16	ok. 1936 lub 1938 r.
57.	Kapliczka Jubileuszowa Najświętszej Marii Panny	ul. Powstańców Styczniowych 37	2000 r.
58.	Kapliczka św. Barbary (stara)	ul. Powstańców Wielkopolskich 7	zapewne po 1831 r.
59.	Kapliczka	al. Rejtana 32	1926 r.
60.	Kapliczka	ul. Rocha 213	k. XIX w.
61.	Kapliczka	ul. Rocha przed nr 228	1 ćw. XIX w.

62.	Kapliczka „na Łanach”	ul. Rodzinna, obok nr 67	1 ćw. XX w.
63.	Kapliczka Niepokalanej Marii Panny	ul. Rycerska 4	1904 r.
64.	Kapliczka Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej	ul. Siemaszkowej 1	pocz. XX w.
65.	Kapliczka	ul. Siemaszkowej 7	koniec XIX w.
66.	Kapliczka	ul. Siemaszkowej 9	ok. 1930 r.
67.	Kapliczka Matki Bożej Różańcowej	ul. Sienkiewicza 10	XIX/XX wiek
68.	Kapliczka	ul. Sikorskiego przed nr 71	2 poł. XIX w.
69.	Kapliczka	ul. Słocińska 114	I. 90. XIX w.
70.	Kapliczka	ul. Słocińska 243	1860 r.
71.	Kapliczka	ul. Słoneczny Stok 94	1948 r.
72.	Kapliczka	ul. Spółdzielcza 6	1908 r.
73.	Kapliczka	ul. Staromiejska/Lubelska	1889 r.
74.	Krzyż zw. Czarny	ul. Staromiejska/Prusa	1888 r.
75.	Kapliczka Matki Bożej Królowej Polski zw. "Grunwaldem"	ul. Staromiejska	1909 r.
76.	Kapliczka św. Stanisława Kostki	ul. Staromiejska 66	pocz. XX w.
77.	Kapliczka Matki Bożej z Lourdes	ul. Staroniwska 15	2 poł. XIX w.
78.	Kapliczka Matki Bożej Królowej Polski	ul. Staroniwska 26	1921 r.
79.	Kapliczka Matki Boskiej Snieżnej	ul. Staroniwska 79	koniec XIX w.
80.	Kapliczka	ul. Stączka przed nr 12	1910 r.
81.	Figura św. Jana Nepomucena	ul. Św. Jakuba 2	1743 r., 1992 r.
82.	Kapliczka „na Działach”	ul. Św. Walentego, obok nr 95	1 ćw. XX w.
83.	Kapliczka	ul. Świętojańska 89	1881 r.
84.	Krzyż „na Porwizówce”	ul. Traugutta 32	ok. 1954-55
85.	Krzyż Męki Pańskiej	ul. Warszawska 81	2 poł. XIX w.
86.	Krzyż	ul. Wichrowa/Michlewskiej	1934 r., 1980 r.
87.	Kapliczka Matki Bożej Różańcowej	ul. Wieniawskiego, obok 58i	1948 r.
88.	Kapliczka słupowa ks. Sulikowskiego	ul. Wieniawskiego 29	
89.	Krzyż	ul. Wieniawskiego 73	1926 r.

90.	Kapliczka Matki Bożej Niepokalanie Poczętej	ul. Wincentego Pola 14a	początek XX w.
91.	Kapliczka	ul. Wioślarska	1863 lub 1866 r.
92.	Krzyż	ul. Witwickiego 2	ok. 1956 r. na miejscu poprzedniego z 1883 r.
93.	Kapliczka Matki Boskiej	ul. Wyspiańskiego 11	1903 r.
94.	Kapliczka	ul. Załęska 35	2 poł. XIX w.
95.	Kapliczka	ul. Źródłana 72	XVIII/XIX w.